

Beke György -hazabarangolása 2009.11.15.

Szerző Administrator
2009. december 05.
Utolsó frissítés 2009. december 05.

2009 november 17., kedd: Közélet Beke György -hazabarangolása - Sylvester Lajos

Uzonban vasárnap, könnyező esőben, ernyők védelme alatt a mezővárosias község szülöttét, Beke Györgyöt nem temettük másodszor is, nem, a központi parkban elhelyezett és megáldott kopjafa ellenkező szándékkal született: faragott felkiáltójelként a magyar nyelvű publicisztika és szépirodalom nagy erdélyi (moldvai és szórványmagyar) garabonciásának életművét ajánlja figyelmünkbe.

Szokáseredet szerint egykoron az elesett harcos fejéhez szúrták le fegyverét. A temetőn kívül, a köztérre állított kopja elsősorban nem temetkezési jel, ennek az ellenkezője: a szimbólum élő, mindennapi közelségbe állítja az elhunytat, aki, a ránk testált szellemi vagy tárgyi öröksége révén köztünk él. Beke György hatalmas életművét — több mint húsz könyvet írt, több mint húszat fordított, több ezer publicisztikai írást közölt — úgy is tekinthetjük, mint aki a nagy elődök, elsősorban Orbán Balázs hatalmas művét, a Székelyföld leírását továbbépítve, a mába plántálva kiterjesztette Erdély egészére, a Szilágyságra és a Bánságra, át-áruccant Moldvába is az ottani magyarok kö-zé, Bukarest egykori magyar vilá-gát rekonstruálta, és nem feledkezett meg a családi kötődések révén is közeli rokonságban lévő hétfalusi csángókról sem. Boltív-ember volt, és holtában is az marad: a Kárpát-medence egészében érzett és gondolkodott, híd-ember volt, aki szétszóródott magyar nemzetrészek között kapcsolatot épített. Nemzeti helytállására jellemző, hogy a felelevenített történelmi példákat is a jelen ügyeinek a felkarolására használta támasztékkul. Egyik esszéjében az uzoni iskola névadójának, Tatrangi Sándornak a példáját idézi: „Tatrangi 1856-os hagyakozását akkor fogjuk fel helyesen, ha a népi ellenállás egyik formáját, a túlélés elősegítésének eszközét látjuk benne, akinek emléke megérdemelné, hogy az iskola ma is viselje a nevét.” Az érvelés Beke György uzoni „helytartójáé”, az egykori osztálytárs Széplaki Károlyé, amelyhez hozzáfűzi: „Ez az igény, szelíd követelés a román nacionalista hullám erősödése idején hangzik el.” Másutt az 1989 utáni iskolai névadásokat a több évtizedig tartó tiltások után az iskolák szabadságharcaként emlegeti. Szándéka egyértelmű: Tatrangi Sándor esetében a régmúlt nemzeti törekvéseit állítja példaként elénk, a mostani iskolai névadások révén a jelen iskolamentő és iskolaépítő feladatait nyomatékosítja.

Az uzoni kopjaavatás egy kétnapos, felemelően gazdag rendezvénysorozat záró mozzanata volt. Olyan időjárás közepette, amikor az eső kiverte a szónokok, köztük részben az én számból is a szót, ami nem nagy veszteség, de tiszta nyereség, és az ünnepség emlékezetes pillanatai maradnak az Uzoni Szivárvány Női Kar esőben elhangzó éneke, Szabó Margit iskola-igazgatónő (képünk) magas szintű Márai-versinterpretációja (Halotti Beszéd). Ez a megrendítő vers Beke György uzoni sírjának feliratára is utalt: Hazám az anyanyelvem. „Nincs már Uzonban egyetlen vérségi rokonom” — írta Beke György uzoni visszaemlékezésében. „Csak lelki szövetségeseim: Széplaki Károly, aki egymagában felér egy szabadcsapattal. Számomra az ő otthona lett az uzoni kikötőm”. A kopjafa avatásán jelen volt és koszorút helyezett el Beke Mihály András, Beke György Budapesten élő fia. Uzon község vezetőségét dr. Ráduly István polgármester, a 15. évfordulóját ünneplő Jókai Mór Közművelődési Egyesületet Kőmíves István elnök, az ugyancsak 15 éves Szivárvány Női Kart Keresztes Enikő karnagy képviselte. Beke György kopjafáját Ungvári Barna András református lelkipásztor áldotta meg. A kopjafa környékét uzoniak és Háromszékről, Brassóból kórustalálkozóra sereglettek százai lepték el, eső esett karikára, amely nem elmosta, hanem tisztára paskolta a felemelően szép és emlékezetes ünnepséget.